

mammadaba

Dzīvo Latvijas valsts mežos

Skaistie un bagātīe

“Latvijas valsts meži” un mammadaba gaida tevi ciemos!

Noķer , LIELO zivi...

Lai veicinātu makšķerēšanas sportu un aktivizētu veselīgu atpūtu brīvā dabā, kopš 2006. gada AS "Latvijas valsts meži" savās ūdenstilpēs rīko konkursu par lielāko noķerto zivi, kas sākas 1. maijā un turpinās līdz 31. oktobrim.

Katrā ezerā tiek vērtēta vienas sugas zivis:

Tērvetes ūdenskrātuvē – karpas, Lielauces ezerā – asari, Kaņiera un Gulbju ezerā – līdakas.

Sākot ar 1. jūniju, kad ir atļauta zandartu makšķerēšana, konkursam pievienojas arī ar šīm zivīm izslavētais Zebrus ezers. Konkursā lielākā zivs tiek vērtēta katru mēnesi, bet novembrī tiek apkopoti visas sezonas labākie rezultāti. Kad noķerta Lielā zivs, meklējiet ezera uzraugu, kopā zivi nosvērsiet, pierēģistrēsiet, nofotografēsiet. Mēneša beigās uzvarētājam balvā laiva vienai dienai par brīvu. Gada uzvarētājs saņems piemiņas velti, diplomu un dāvanu karti jaunu makšķerrīku iegādei. Tikai neaizmirstiet paņemt līdzī Makšķernieka karti un nopirkt licenci, bez tām rekords netiks ņemts vērā.

Kur zili zied ezeri

Jā, mēs esam bagāti, jo mums pieder skaistākie saullēkti pie upes un romantiskākie saulrieti pie ezera. Ja gribam, varam zvilnēt baltu smilšu pludmalē, bet neiebilstam, ja pie ezera var nokļūt, ejot pa laipu cauri rūgti smaržojošam purvam. Galvenais ir aiziet pie ezera un ļauties tā valdzinājumam, ļaut dvēselei atbrīvoties no ikdienības sārņiem.

Ezers mūs nekad nepievils. Veroties ūdeņu zilajā klaidā, kur vējiņš draiskojas ar baltām putu mežģinēm, domas kļūst gaišākas un tīrākas. Ieskatieties, kā naktī virs Lielauces ezera zied debesis! Ieklausieties, kā, pusdienas saules nogurdināts, pieklust allaž putnu pieskandētais Kaņieris.

Ezeri vienmēr mazliet koķeti saglabā savu noslēpumainību. Tas gan nav nekāds brīnums, jo ūdens ir visizplatītākais un pats noslēpumainākais elements dabā. Neskatieties uz to, ka ūdens ķīmiskā formula ir tik vienkārša – H_2O . Tāpat kā saules gaismai, arī ūdenim piemīt izcils dziedniecisks spēks. Ūdens – tas ir visa dzīvā pamats, bez tā Zeme būtu vienkamsnis bez oāzes.

Un, ja mēs vēl redzētu, kāda dzīve kūsā ezera dzelmē! Kādas tur valda kaislības! Lielās līdakas nikni tramda mazās raudiņas, bet līņu papum par to maza bēda, ja tik ir dūņas, kur ierakties. Resnā karpu mamma slinki vēro tārpu uz āķa, sak', diezin, vai vērts tāda nieka dēļ spuras kustināt. Bet makšķernieks krastā baidās pat elpot – ja nu šoreiz laimēsies pārbaudīt spēkus ciņā ar Lielo zivi.

Mūsu ezeri ir skaisti un bagāti. Visi ezeri, arī tas vismazākais, kas klusi snauž purva vidū, glabā īstus dārgumus. Mums tikai jāprot atrast katram savu ezeru, saredzēt tā bagātību.

Purva lolotais Lielauces ezers

2. lpp.

Kaņiera niedru labirintos

6. lpp.

Jaunā un skaistā Tērvetes ūdenskrātuve

10. lpp.

Purezera klusuma valstībā

14. lpp.

Skaistulis Pīlezers

16. lpp.

Purva lolotais Lielauces ezers

Atrašanās vieta

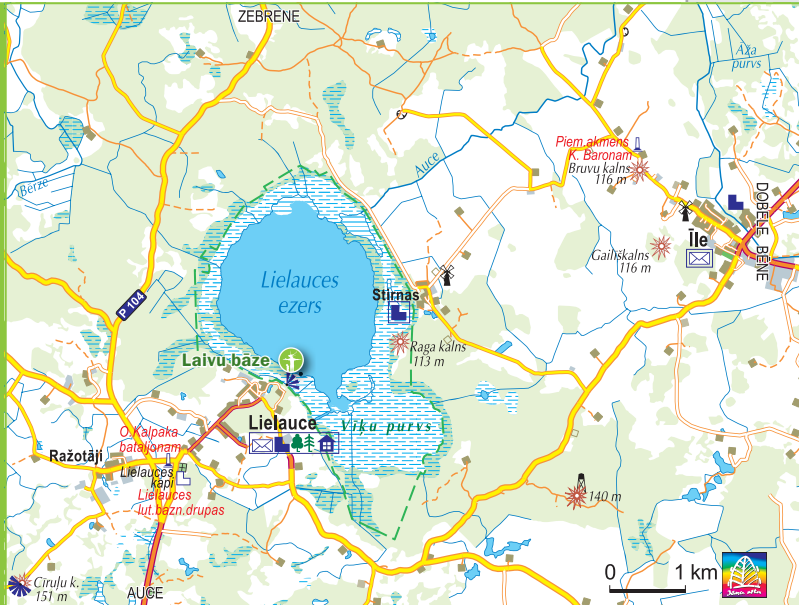

Lielauces pagasts
Auces novads

Rīga – 110 km
Dobele – 45 km

Lielauces ezers
Platība 372 ha

Lielauces ezers atrodas dabas
liegumā "Vīķu purvs"

Prātīgi pa laipu

Ja sapņojat par gozēšanos zeltainu smilšu pludmalē, tad Lielauces ezers nebūs īstais galamērķis. Vīķu purvs cieši aptvēris savu lolojumu, nezinātājs nemaz tik viegli nevar piekļūt tā dārgumiem. Teika vēsta, ka ezera purva dēļ tā arī nav ticis pie sava vārda, ko būtu varējis dabūt, ja vien pieceltos kājās, bet tas neesot izdevies – purvs allaž vilcis atpakaļ, tik ļoti tas sargājis savu ezeru.

Seklajam un dūņainajam ezeram jaunus ūdeņus piegādā Dūņupe, bet prom, cik nu slūžas ļauj, aiznes Auces upe. Ezers pamazām ļaujas purva varai un aizaug. Tolaik, kad hercoga Frīdriha laikā celta skaistā pils, ezera ūdeņi esot skalojušies tepat lejā pie pils kāpnēm, nu dienvidaustrumos izveidojusies 1,2 km plata purvainā josla, kas ir īsta dzērveņu paradīze, Lēzeļa lipares, dzeltenās akmeņlauzītes mājvieta un melnalkšņu iemīļota augšanas vieta. Un vēl purvainos ezera krastus ļoti iecienījuši putni – te no putnu vērošanas torņa var saskatīt vismaz 24 Latvijas vai ES līmenī par nozīmīgām atzītas putnu sugas.

Pie ezera var nokļūt, nokāpjot pa kāpnēm un tad virzoties pa romantisko koka laipu, uz kuras saulē sildīties mēdz izrēties gan ķirzaciņas, gan sārtoties sākušās dzērvenes. Nejausais atnācējs, aizgājis pie ezera un ar laivu iebraucis tā ūdeņos, jūtas savaldzināts un apburts, tādēļ atkal un atkal meklē ceļu pie ezera. Īpaši tas attiecas uz makšķerniekiem, kuriem laimējies noķert lielo asari, izvilkot līdaku, līni, raudu, ruduli, plīci, vēdzeli, plaudi, karūsu, ālantu sapalu, zuti vai tikt pie kāda vēža. Zivju ezerā netrūkst, un tas ir tikai likumsakarīgi, jo ik gadu AS "Latvijas valsts meži" ezerā ielaiž 185 tūkstošus līdaku kāpuru, kas drīz vien izaug par brangām līdakām.

Laivu bāzē makšķerniekus un vēlotājus tēvišķīgi sagaida ezera uzraugs Guntis Zutis, izstāsta, kur un ar kādiem makšķerīkiem pēdējo-reiz ķertas lielās zivis, kur pulcējas vēži, apjautājas, vai dāmas ir gana silti saģērbušās un laivā nenosals. Vieta zivju zupas vai vēžu vārīšanai sagatavota, 15 laivas gaidīt gaida makšķerniekus!

Saprātīga vēžošana

Lielauces ezers ir viens no retajiem, kuros tiek organizēta licencētā vēžošana. Tas nozīmē, ka būs jāpērķ gan licence, gan jānoirē krītiņi, jo vēžus drīkst ķert tikai ar ezera laivu bāzē nomātajiem krītiņiem. Tas ir obligāts profilakses pasākums, lai ar svešiem rīkiem ezerā neievazātu slimības – vēži diemžēl ir ļoti ieņēmīgi pret dažādām kaitēm, īpaši pret bīstamo vēžu mēri. Ēsma krītiņiem jāgādā katram pašam, noderēs gan tepat izmakšķerēta zivs, gan līdzpaņemtās gaļas gabaliņš.

Vēžošana atļauta no 1. jūlija līdz 30. septembrim, tomēr arī šajā laikā nedrīkst paturēt mātītes ar redzamiem ikrēm, tās noteikt jālaiž atpakaļ ūdenī, lai iznārsto. Un ne vairāk par 40 vēžiem vienā dienā, lūdzu! Tik un tā no vēžiem paēdis nebūsi, aprēķināts – lai iegūtu kilogramu iztīrītu vēžu astīšu, nepieciešami vismaz septiņi kilogrami vēžu.

Vēža portrets

Vēži pieder pie plašās un daudzveidīgās vēžveidīgo klases, kurā ietilpst arī omāri, garneles un krabji. Latvijas ūdeņos mīt trīs vēžu sugas: platspīļu, šaurspīļu un signālvēzis jeb Amerikas vēzis. Mūsu iedzimtais ir platspīļu vēzis, kuram ir izteiktākas garšas īpašības. Šaurspīļu vēži un signālvēži ir agresīvi ienācēji, kuri strauji vairojas un labi piemērojas vides pārmaiņām. Bet mūsējam – platspīļu vēžim – ir augstas prasības pret ūdens kvalitāti: tas nedrīkst būt par skābu, ūdenim jābūt bagātam ar kalciju, magniju, skābekli. Tāpēc vēži mīt vien tikai pusē Latvijas tīrāko ūdenstilpju.

Vēzis ir nakts dzīvnieks. Tas apdzīvo upes vai ezera gultni un labprāt izmanto krasta slēptuves. Varbūt ārēji vēzis izskatās neveikls, taču, sajutis briesmas, tas metas bēgt apbrīnojamā ātrumā. Un ir jau arī jābaidās, jo vēžim ir daudz dabīgo ienaidnieku – tos maltītei iekāro stārķi, zivju gārņi, ūdri, ūdeles, karpas, līdakas un asari. Jā, spīles vēžim ir varenas! Ja vēzi neprot pareizi saņemt, tad tas spēj visai sāpīgi iekniebt.

Vēžošana ir piedzīvojums. Kad naktī laiva klusi slīd pa seklo ezeru un kabatas baterijas lukturiša gaisma pabīda tumsu, skatienam paveras fantastiskā zemūdens pasaule ar dīvaino augu valsti. Redz, kur mierīgi guļ mazs asarītis, nemaz nejuzdamiem iztraucēts, slinki asti pakustina vēl kāda bāla zivtiņa, bet tad jau iespīdas divas spožas acis un pārsteigts vēzis lielā ātrumā metas bēgt. Jā, tā dīvaini – atmuguriski, bet tik ātri, ka neizdodas spīļaini nemaz kārtīgi apskatīt. Nu, nekas, tagad tik jāuzsprauž uz āķa laikus sagādātais gaļas gabals un krītiņš uzmanīgi jānolaiž ūdenī, gan jau kāds vēzis ierāpsies tajā pavakarīnot, un tad varēs to pamatīgāk nopētīt.

Pusstunda ar asariem

Dokumentāli neapstiprinātais Lielauces rekordasaris esot svēris 2 kg un 400 g, bet oficiālo 2010. gada rekordnieku Lielauces ezerā izmaksšķerēja virsnieks Ivo Vereskuns, kurš, vēl puika būdams, maksšķernieka gaitas sācis Annenieku ūdenskrātuvē, taču pēdējos gados ļoti bieži maksšķerē Lielauces ezerā.

– Kāpēc esat iecienījies tieši Lielauces ezeru?
– Pirmām kārtām jau piesaista skaistā vieta ar romantisko pili un neparasto piekļūšanu ezeram – pa laipu cauri purvam. Un apziņa, ka no Lielauces ezera tukšā nekad neatgriezīsies. Tur mīt pamatīgas zivis! Reiz biju liecinieks, ka māsasvīram aizgāja kādus septiņus kilogramus smaga līdaka: izlīda tāds briesmonis, nopurināja galvu, ka šļakatas vien pašķīda, pārrāva auklu un prom bija. Un vēl liela nozīme ir ezera uzraugam. Guntis Zutis ir īsts ezera saimnieks, vienmēr draudzīgs, pastāsta, kur kas ķeries, taču nekādas nekārtības vai nelikumības nepieļauj, tur viņš ir stingrs un nelokāms.

– Kā tikāt pie LVM organizētā maksšķernieku konkursa uzvarētāja lauriem, izvelkot 2010. gada Lielauces rekordasari?

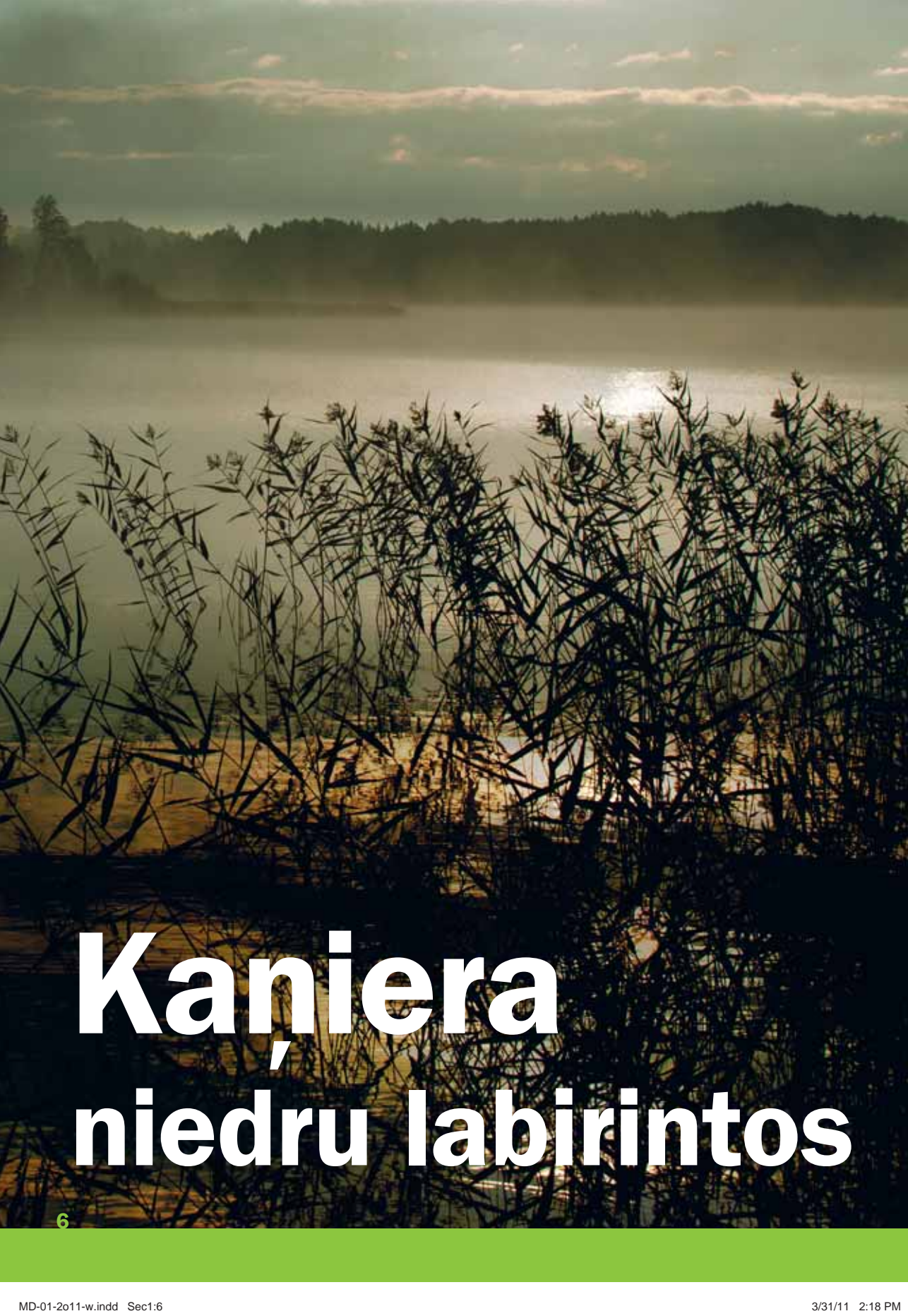
– Tas notika kādā karstā jūlija dienā, kad biju izrāvēis uz līņiem. Grozījās ap Auces izteku, līņi ķērās, bet tā negribīgi. Pats arī jutos tāds šļaugans, jo gaiss bija ļoti spiedīgs – jutu tuvojamies negaisu. Tad pēkšņi man pieķērās smuks asaris. Es zibenīgi noreaģēju un uzliku mazu, sarkanīgu rotīņu – šīspuses asaru iecienīto. Un tad tik sākas! Asari grāba kā nenormāli! Viss gurdenums bija kā ar roku noņemts. Modri vērodams ūdens virsmu, lēni slīdēju pa ezeru un tik vilku un vilku – pusstundas laikā laivā bija septiņi pieklājīgi asari, lielākais – 1 kg 100 g. Tad sāka gāzt kā ar spaiņiem un cope beidzās tikpat strauji, kā sākusies.

Ivo Vereskuns Lielaucē

- * Lielauces ezera krastā 19. gadsimtā vēlā klasicisma jeb ampīra stilā tika celta pils. Pēc ugunsgrēka, kas izcēlās 1900. gadā Ziemassvētku naktī, nodegusi pils tika atjaunota. Nepārbūvēta palika viena gala fasāde ar ampīra stila logu, pārējās fasādes un jaunais šķērskorpuss ieguva eklektisku izskatu. Arī interjeru apdare un krāsnis tika atjaunotas ampīra stilā.
- * Muižas parkā aug vairāk nekā 60 neparasti grāfa Mēdema laikā stādīti koki un krūmi.
- * Netālu no Lielauces ezera no Kambaru kalniem izplūst septiņi dziedinošie Ūveles avoti (arī Zviedru jeb Karaļavoti), kas katrs ārstējot savu kaiti, vismaz zviedru karali Kārlī XII avotu ūdens esot izdziedinājis. Bet nepacietīgākie var veldzēties no akmeņiem izliktā baseinā, kur saplūst visi septiņi avoti.
- * Tuvējos Doles (Incēnu) kalnos, kas rakstos pieminēti jau 1272. gadā, senlaikos esot atradusies slavenā Sidrabenes pils.
- * Pie karā sagrautās Lielauces baznīcas ir pieminekļis, kas veltīts pulkveža Oskara Kalpaka pirmajai kaujai 1919. gada janvārī.

Kaņiera niedru labirintos

Atrašanās vieta

Lapmežciema pagasts
Engures novads

Rīga – 40 km

Kaņiera ezers
Platība – 1122 ha

Kaņieris – starptautiski nozīmīgs
mitrājs – iekļauts Ķemeru
nacionālā parka teritorijā.

Kaņierim ir īpaša vieta daudzo ezeru pulkā, viņš ir tāds mazliet iedomīgs, jo kādreiz bijis daļa jūras. Un vēl ezers pamatoti lepojas ar savām badīgajām līdakām, kas norāvušās taisot tādu blīkšķi, it kā zirgs būtu ezerā ielēcis. Protams, Kaņiera pastāvīgie iemītnieki ir putni un zivis, taču daudzi makšķernieki un putnu vērotāji ir tik bieži viesi Kaņierī, ka ezers arī viņus uzskata gandrīz vai par savējiem. Kaut gan putni reizēm taisa pamatīgu troksni, makšķernieki ir pamanījušies sadzīvot ar tik skaļiem kaimiņiem.

Trekno līņu ganībās

Ezerā mīt līdakas, plauži, ruduļi, līņi, karūsas, sudrabkarūsas, asari, ālanti u. c. zivis, jo īpaši lielas ir līdakas, bet līņi ir kārdinoši apaļīgi un trekni, to ķeršana Kaņierī ir izsmalcināts makšķernieku baudījums.

Ezerā un tā apkārtnē sastopamas 190 putnu sugas, no kurām 49 ir īpaši aizsargājamas. Krastmalā aug seklūdēns niedres, krastmalas skābene, pūkainā kazroze, purvpaparde, indīgais velnarutks, purva rūgtdille, bruņu ķiverene, bebrukārklīņi, cūkausis un vēl daudzi citi neparasti un aizsargājami augi.

Kopš 1995. gada Kaņieris – starptautiski nozīmīgs mitrājs – iekļauts Ķemeru nacionālā parka teritorijā, tātad arī ES nozīmes aizsargājamu dabas teritoriju Natura 2000 sarakstā.

Putni ir ļoti iecienījuši Kaņiera ezeru un tā apkaimi. Kaņieris ir sekls lagūnas tipa ezers ar 14 salām, šādi apstākļi ideāli piemēroti ūdensputnu ligzdošanai, spalvu mešanai un atpūtai caurceļošanas laikā.

Putnu vērotāji var izmantot kādu no 36 laivām Kaņiera laivu bāzē, kas atrodas uz nelielās pussalas – Andersalas, bet vislabāk to darīt no putnu vērošanas torņa Riekstu salā. Klusā maija naktī varbūt laimēsies saklausīt lielo dumpi vai dumbrocāli, bet rudenī no pilskalna laipas var papētīt raibo bridējputnu kompāniju. Ja laimējas redzēt, kā Kaņierī iet gulbji, to nevar aizmirst visu mūžu.

Taka uz laupītāju salu

Līkumojot caur niedru labirintiem, nonākam Kaņiera pilskalnā. Nostāstiem apvītā pussala Kaņiera ezera krastā, kur atrodas pilskalns, rakstos pirmo reizi pieminēta jau 1353. gadā Kurzemes Dalāmā grāmatā. Pilskalnu pētnieks Ernests Brastiņš uzskata, ka pussalā atklātais trīs metrus augstais un 25 metrus garais valnis saistīts ar senu nocietinātu dzīvesvietu.

Bet ir arī otra, šausminošāka versija. Pussalu par apmešanās vietu esot izmantojuši jūras laupītāji, kas tur uzstādījuši viltus bāku un tādējādi vilinājuši kuģus uzskriet sēklī, lai pēc tam aplaupītu. Tur vēl varot atrast liecības par laupītāju dzirēm un varbūt arī kāds dārgums saglabājies. Vēl meļo, ka Napoleons pēc sakāves tieši Kaņierī nogremdējis salaupītās bagātības.

Patiesi, Kaņierim bagātību netrūkst, jāprot tikai tās atrast.

Kā radies Kaņiera ezers

Teika vēsta, ka tur, kur tagad atrodas Kaņiera ezers, senos laikos bijušas lielas pļavas. Reiz kāda veca sieviņa pļavā ganījusi govī vārda Kaņa. Piepeši parādījies liels, melns mākonis. Sieviņa nodomājusi, ka būšot lietus, govī sākusī dzīt mājās un saukusi: "Kaņa, duš mājās, duš!" Te pie sieviņas kājām nokritušas trīs mazas zivtiņas. Tūliņ pēc zivtiņām nogāzies liels ezers un sieviņa ar govī noslīkusi.

Valodnieki gan Kaņiera nosaukumu skaidro citādi Kaņieris ir sens lībiešu vārds. Vārda otrā daļa *ieris* cēlusies no lībiešu vārda *jer*, kas nozīmē ezers. Bet pirmā vārda daļa *kana* nozīmē vista vai putns. Tātad tulkojumā no lībiešu valodas Kaņieris nozīmē putnu ezers jeb Putnezers.

Vējainās dienas loms

Juris Frinbergs ir Dailes teātra aktieris, kuram piemīt māksliniecisks tiešums un patiesums. Tieši šo īpašību dēļ viņa atveidotais Janelis Mārīņa Ziverta lugas “Cenzūra” iestudējumā guva lielu ievērību, un aktieris tika apbalvots ar Mārīņa Ziverta balvu. Teātrī Jurim Frinbergam darba netrūkst, viņš filmējas arī pašmāju seriālos: “Ceļību ielā” atveido ar vecu ieroču kolekcionēšanu apsēsto Alfrēdu, bet “UgunsGrēkā” ir cietuma ārsts.

Taču ik brīvu brīdi aktieris pavada pie ūdeņiem, ir makšķernieku aprindās labi pazīstams un veiksmīgs copmanis.

– Kad sākat makšķernieka gaitas un kas jūs ievadīja tajā brīnišķīgajā pasaulē?

– Jau agrā bērnībā Lielvārdē kopā ar mammas tēti sāku mētāt makšķerīti. Sākumā gan tēvs lika trenēties pļavā, un tikai tad, kad aukla vairs nemeta cilpas, gājām uz Daugavu. Braucām uz Koknesi, uz Staburagu. Vēl tagad atceros tos jaukos, agros rītus Daugavas niedrēs. Vēlāk gājām uz upi kopā ar Lielvārdes puikām. Man bija laba bērnība.

– Jūsu tēvs, dziedātājs un aktieris Artūrs Frinbergs, arī bija makšķernieks. Ko no viņa mācījāties?

– Tēvs man ierādīja, kā apieties ar spinningu. Abi kopā esam daudz laika pavadījuši pie ūdeņiem, sākumā viņš ņēma līdzī mani, vēlāk, kad tēvs jau bija kļuvis mazliet slinkāks, es vienmēr varēju pierunāt viņu uz copi.

– Kā sākas jūsu makšķernieka sezona?

– Vispirms ir vimbu laiks. Pavasaris bez vimbām nav iedomājams. Braucu uz Kuldīgu, taču ne pie tilta, man ir zināmas pāris savas labas bedres augšpus rumbas. Nakts pie upes, klusums, tikai ūdens čalo un slokas velk, kaut kur tālumā dzidri ieskanas grunteņu zvaniņi, augšup vijas ugunskurū dūmi... Miers un līdzsvars dabā pamazām pārņem arī steigās un stresu nomocīto cilvēka dvēseli.

Tad nāk līņu laiks. To lielākoties pavada Lizdoles ezerā, tur man ir savas iebartās vietas. Tiesa, līņi tur neizaug neko lielāki par pusotru kilogramu, bet to ķeršana ir īpašs baudījums. Līdz pat Jāņiem tur paiet mani vakari un naktis, bet rīta pusē nevaru atturēties no kārdinājuma izvilkt kādu līdaciņu. Vasaras naktīs putni gandrīz neapklus, varbūt uz kādu pusstundu, tad viens iesvilpjas un atkal visi sāk dziedāt dažādās tonkārtās. Ja kaut reizi nedēļā neaizbraucu uz copi, nejutos labi, neesmu atpūties.

– Pastāstiet par savu rekordlīdaku!

– Tā lielā līdaka dzīvoja Lizdoles ezerā. Es jau pirms trim gadiem gandrīz gandrīz viņu uzvarēju, taču gudriniece pēdējā brīdī norāvās. Bet nākamajā vasarā godīgā cīņā uzvarēju es. Tas notika 16. jūlijā, ne-parasti vējainā dienā. Kad līdaka pieķērās, sākumā nodomāju, ka esmu uzdūries bebram, tik spēcīgs bija pirmais virviens. Tad līdaka sāka iet pa apli, bet vējš dzina laivu niedrēs. Es izmisīgi centos tikt dziļumā, taču vismaz pusstundu manu laivu pa ezeru valkāja te vējš, te līdaka. Kad beidzot dabūju nokausēto pretinieci laivā, gandrīz atliektais āķis turējās vairs tikai lūpas kaktiņā. Vēl pāris minūtes un mana līdaka atkal būtu prom. Dīvaina gan viņa izskatījās – galva liela, pati gara (1,21 cm) un visai kārna, kaut svēra 9 kg. Šķiet, ka nabadzīte kādu laiku bija badojusies, jo viņai mutē šķērsām bija iekērušās lielas asakas.

– Vai jūsu dēls turpina Frinbergu makšķernieku dinastiju?

– Kad Kristis bija mazs, makšķerējām abi kopā, vēlāk puikam radās citas intereses. Bet tad viņš sadomāja makšķerēt tā pa nopietnam – Ālandu salās, kur taču ir lielo līdaku paradīze. Bet tajā reizē zivīm kaut kas bija noticis ar apetīti, un Kristis nenoķēra nevienu pašu līdaciņu. Tagad dēlam ir māja pie Spāres ezera, nu abi copējam tur. Man jau nu galīgi nevelk ne uz Ālandiem, ne Spānijas samiem, tepat Latvijā ir tik daudz skaistu upju un ezeru.

Juris Frinbergs ar savu liellīdaku

Jaunā un skaistā
Tērvetes
ūdenskrātuve

Atrašanās vieta

Tērvetes pagasts
Tērvetes novads

Rīga – 70 km
Jelgava – 30 km

Tērvetes ūdenskrātuve
Platība – 65,2 ha
Ielākais dziļums 2,5 m

Tērvetes ūdenskrātuve, kuru vietējie mēdz saukt arī par Gulbju ezeru, ir visai īpatnēja. Kamēr citi ezeri neaizmirst uzsvērt tūkstošiem gadu seno vēsturi, Tērvetes ūdenskrātuve lepojas ar savu jaunību, jo tā veidojusies pavisam nesen – 1980. gadā, uzpludinot Tērvetes upītes zemās pļavas. Tērvetes ūdenskrātuve ir īpaša arī tādēļ, ka tajā gan ietek, gan no tās iztek viena un tā pati upe – Tērvete. Ūdenskrātuvi ierobežo 2,3 km garš dambis, uz kura uzbūvēti astoņi koka namiņi atpūtai, iekārtotas ugunsкура vietas, salikti galdi un soli. Namiņus ar atpūtas vietām iecienījuši gan makšķernieki, gan vēžotāji, gan putnu vērotāji. Taču netrūkst arī tādu, kuri grib vienkārši kaut reizi dzīvē pārņakšņot vietā, kur naktī maigi apņņem silta migla, bet no rīta modina saule un putnu dziesmas.

Vai zinājāt, ka Dobeles un Tērvetes apkārtnē ir visvairāk saulaino dienu Latvijā?

Makšķernieku paradīze

Makšķernieki nepaguruši slavē Tērvetes ūdenskrātuves bagātības. Te mīt daudz zivju: līdakas, asari, plauži, līņi, karūsas un raudas. Jo īpaši treknas te noēdušās karpas. Arī tās divgadnieces, kuras pirms pāris gadiem ielaida ezerā, nu jau izaugušas par cienīgām makšķernieku pretiniecēm. Astoņus kilogramus smagas karpas copmaņi te velk laiku pa laikam, bet ūdenskrātuves rekords ir 12 kg smaga karpu mamma. Stāstus par to, kā tāāāda milzene pabāzusi galvu no ūdens, pārrāvusi auklu un aizgājusi, nevar ne saskaitīt!

Arī ziemā Tērvetes ūdenskrātuves ledus vilina zemledus makšķerniekus. Un viņu pūliņi nav veltīgi – 2011. gada 10. februārī grūtā, bet godīgā cīņā uzvarēta 1 m 20 cm gara un 13,3 kg smaga līdaka.

- * Neaizmirstiet iegādāties makšķernieka karti un licenci!
- * Jebkuru peldošu līdzekļu atrašanās LVM apsaimniekotajos ezeros bez saskaņošanas ar AS "Latvijas valsts meži" stingri aizliegta.
- * Laivās aizliegts izmantot iekšdedzes dzinējus.
- * Nemakšķerēt un neuzturēties ezerā sezonas lieguma laikā!

Arī ziemā Tērvetes ūdenskrātuves ledus vilina zemledus makšķerniekus. Un viņu pūliņi nav veltīgi – 2011. gada 10. februārī grūtā, bet godīgā cīņā uzvarēta 1 m 20 cm gara un 13,3 kg smaga līdaka.

Neaizmirstiet, ka Tērvetes ūdenskrātuve ir viena no retajām vietām Latvijā, kur atļauta vēžošana. Bet stingri jāievēro noteikumi: tikai ar laivu bāzē irētu laivu un krītiņiem, jo vēžu veselība ir galvenais, un ne vairāk par 40 vēžiem dienā.

Makšķernieku ērtībai uzbūvētas desmit laipas, pie stekiem gaida deviņas laivas, vēžošanas laikam sagatavoti krītiņi – vai tā nav makšķernieku paradīze?

Putnu vērotāju sapnis

Par paradīzi šo vietu sauc arī putnu vērotāji. Ezerā izveidotas trīs salas, kuras iemīlojuši ūdensputni. Uz vienas no saliņām atrodas putnu vērotāju namiņš, lai ērti varētu gaidīt ierodamies ūdensstrazdus, melnās dzilnas, vakarlēpjus, zivju ērgļus un bikšaino apogu, kurš iekļauts Eiropas reto putnu sarakstā. Salās ligzdo pīles, gulbji. Fantastiski daudz gulbju ezerā krāj spēkus pirms aizlidošanas, tādējādi attaisnojot vietējo doto nosaukumu Gulbju ezers.

- * Tērvetes pilskalns bijis apdzīvots jau 1. gs. p. m. ē., vēlāk tur valdījis Viestarts un Nameisis.
- * Saglabājušies arī citi seno laiku liecinieki: vācu ordeņa pilsdrupas un Kalnamuižas baznīca – vecākā baznīca Zemgalē.
- * Tērvetes apkārtnē ir unikāla daba. No slavenajām Tērvetes priedēm agrāk būvēti kuģu masti, te augušas Baltijā garākās priedes, kas spējušas izstiepties pat līdz 300 metriem. Priežu mežs ražo tonizējošo gaisu, kas ļauj atgūt veselību tuvumā esošās Tērvetes sanatorijas pacientiem.
- * Tērvetes palieņu pļavās aug gandrīz 500 ziedaugu sugu, no kurām 21 ir īpaši aizsargājama.
- * Tērvetes "Sprīdišos" rakstniece Anna Brigadere pavadījusi vienpadsmit sava mūža vasaras, te viņa sarakstījusi slavenās pasaku lugas un triloģiju "Dievs. Daba. Darbs". Tagad šeit iekārtots muzejs.
- * Tērvetes parka ziemeļu pusē atrodas dzejnieka Valda Grēviņa dzimtās mājas. Viņš sarakstījis tautā iemīļotās dziesmas vārdus izrādei "Gesta Berlings": "Tur nebij' ausmu, nebij' rietu, Tur gaismu neredzēja skats".
- * Tepat blakus ūdenskrātuvei plešas bērnu iemīļotais Tērvetes dabas parks, kuram līdzīga nav visā Baltijā. Tā apmeklēšanai gan jāieplāno vairāk laika, jo parka teritorija ir 1350 ha liela un tajā ir ļoti daudz interesantu, apskates vērtu objektu.

Purezera klusuma valstībā

Atrašanās vieta

Puikule
Brīvzemnieku pagasts
Aloja novads

Rīga – 95 km
Aloja – 8 km

Puikules Purezers (Pura ezers)
Platība – 10 ha

Purezers atrodas Ziemeļvidzemes
biosfēras rezervātā.

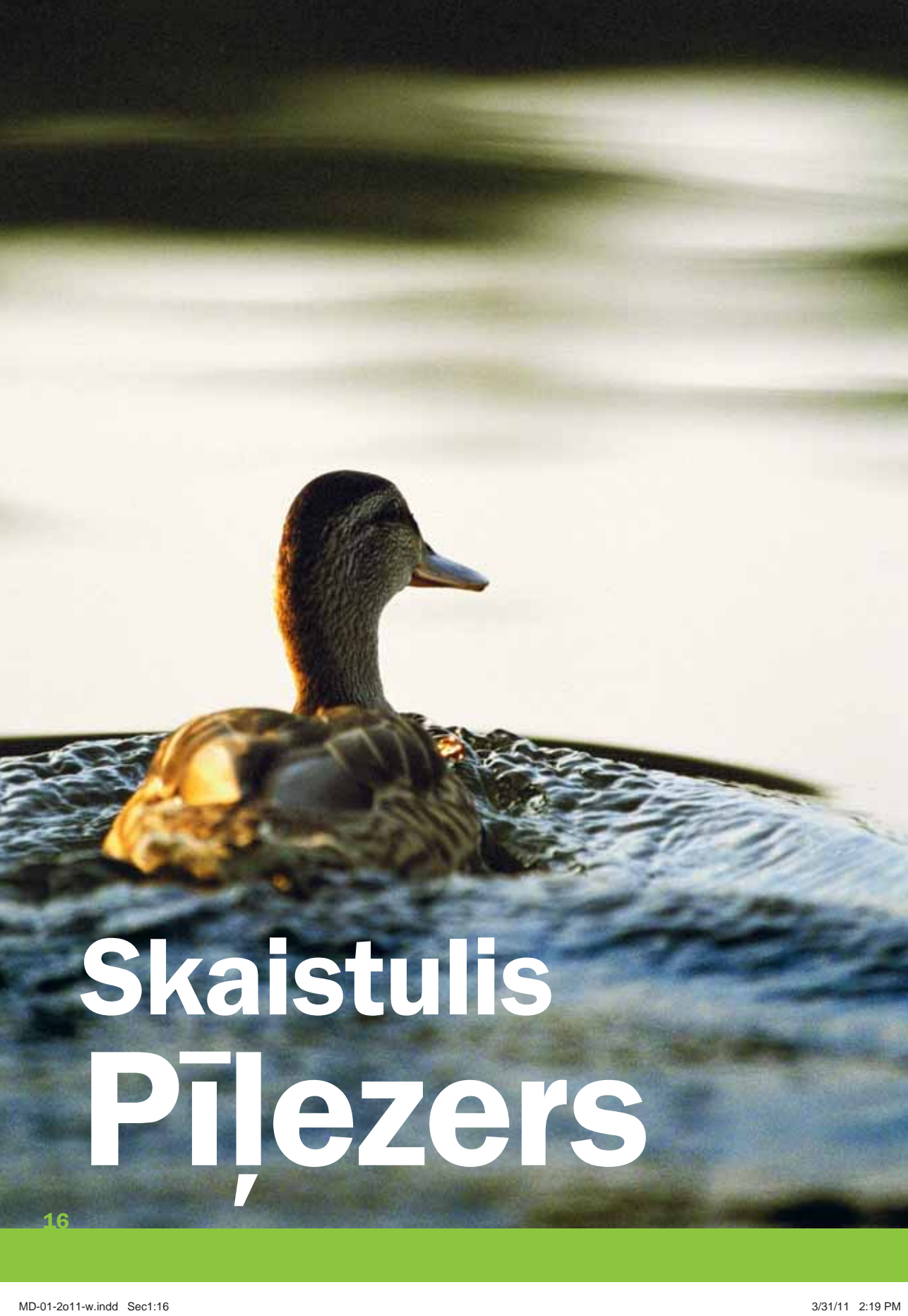
Mežs, purvs un ezers – tā ir visai populāra trīsvienība mūsu zemē, it kā daba steigtu mums īsā laikā parādīt pēc iespējas vairāk no savām bagātībām. Uz taku, kas aizvedīs pie Purezera, var nokļūt vai nu no Puikules centra pa mazpulku iezīmēto četrus kilometrus garo kājceļiņu, vai arī pa apmēram 700 m garo marķēto taciņu no stāvlaukuma meža ceļā "Riekstu trase" malā, nogriežoties no autoceļa Limbaži – Aloja.

Likumots meža celiņš, kas vijas starp nopietnām, cienījama vecuma eglēm, pēkšņi apraujas pie sīkām purva priedītēm Purezera krastā. Ko nu? Kājas iegrimst slapjās sūnās, pinas grīšļos un būtu vai jāgriežas atpakaļ, ja vien turpināt ceļu neaicinātu dēļu laipu taka. Mitrākās vietās purva gājējus sagaida pat romantiski tiltiņi. Laipa, apmetusi loku vaivariņu biežai un kādai lielākai lāmai, nolemj ļaut gājējiem atpūsties uz īpašas platformas – kā mājīgā un labi iekārtotā istabiņā uz ūdens. Te ir galds, soli un brīnišķīgs skats uz purvu, grūti pieejamo ezeru un vareno mežu. Gribat uzvārīt kafiju vai tēju? Lūdzu! Uz platformas izveidota īpaša ugunsdroša ugunsкура vieta, jo purvā uguni kurt nedrīkst – ja dzirkstele ieskries kūdrā,

var sākties grūti nodzēšams un postošs ugunsgrēks. Ezera pretējā krastā uzbūvēta vēl viena tāda platforma, arī tur varēsiet atpūsties pēc lāceņu vai dzērveņu lasīšanas, jo ogu un gan purvā netrūkst!

Vējš garāmskrienot saņirbina ūdens virsmu un rodas kārdinājums tepat no platformas iemest makšķeri? Var jau mēģināt, ezerā mīt līņi, asari un karūsas, bet uz īpašu lomu neceriet, šajā ziņā Purezers nav pārāk dāsns. Lielākā bagātība ir gleznainā trīs kilometru garā taka, kas vismaz divu stundu garumā aizved pasaulē, kur trokšņo tikai putni un vējš.

Skaistulis Pīlezers

Atrašanās vieta

Krimuldas pagasts
Krimuldas novads

Rīga – 70 km
Cēsis – 30 km

Pīļu ezers (Pīļezers)
Platība 9,7 ha
Maksimālais dziļums – 7,5 m

Smilšainais ceļš līkumo garām apaļiem, augstiem pauguriem – kēmiem, kas veidojušies vēl tajos tālajos laikos, kad ledāju kušanas ūdeņi sev līdzī atnesa smiltis un granti. Skaistais un labi koptais priežu mežs, kur tikai vietām iespraukusies kāda egle vai bērzs, reta lazda un pīlādzis, kļūst skrajāks, un tad pārpurvotajā starpkāpu ieplakā parādās mīlīgais Pīļu ezers – Pīļezers, kā to dēvē vietējie. No vienas puses – Limbažu vijņotais līdzenums, no otras – Gaujas senleja, tepat netālu čalo vēsā Brasla, tikai kilometru attālumā dūc Rīgas-Valmieras šoseja – ezers nudian nav slikti iekārtojies.

Krastmalas silā gozējas brūklenes un mellenes, gar pašu krastu sūnās sagūlušas dzērvenes, tepat arī ežgalvītes un pūkainās zemzālītes, apaļās lēpju lapas, bet ūdenī slapstās asari un līdakas – tik bagāts ir šis ezers.

Pīļezeram ir krietns pielūdzēju pulciņš. Par to gan nebūtu jābrīnās, jo tas iekārtojies triju reģionu – Rīgas, Limbažu un Cēsu – krustpunktā. Izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis, mierīgais skaistums un labiekārtotās, allaž sakoptās atpūtas vietas vilināt vilina atkal un atkal nākt pie Pīļezera. Ja nevar peldēties, tad var iekurt ugunsgru, vērot saulrietu un sapņot par jaunu vasaru.

